

Työelämälähtöinen suomen kielen valmennus

Työelämälähtöinen suomen kielen valmennus on ratkaisu tilanteisiin, joissa tarvitaan kielitaidon kehittymistä työtehtävien tekemisen ja työllistymisen tueksi. Valmennukseen osallistuneet ihmiset työskentelevät aikaisempaa sujuvammin suomen kielellä, joka mahdollistaa työllistymisen. Työnantajan näkökulmasta valmennus varmistaa työn teon sujuvuuden.

Mistä on kyse?

Työnantajien näkökulmasta useiden maahan-

muuttaneiden työnhakijoiden suomen kielen taito ei vastaa heidän tarpeitaan ja toiveitaan. Puutteellinen kielitaito näyttäytyy työllistymisen ja työllistämisen esteenä, vaikka ihmisellä olisi ammatillista osaamista. Työelämälähtöisen suomen kielen valmennuksen tavoitteena on tukea työnantajia työllistämään myös maahan muuttaneita, joilla on vasta alkeellinen kielitaito.

Ideana on, että työelämälähtöinen suomen kielen valmennus toteutetaan työnantajan tarpeista läh-

tien; työnantaja on mukana määrittelemässä, mikä on työntekemisen näkökulmasta keskeistä kielitaitoa. Suomen kielen valmentaja suunnittelee tämän ja valmennukseen osallistuvan ihmisen kielitaidon pohjalta yksilöllisen valmennuksen.

Työelämälähtöisen suomen kielen valmennuksen keskeisiin piirteisiin kuuluu myös se, että valmennus toteutetaan autenttiossa työympäristössä, eli työpaikalla. Valmennukseen kuuluu yksi lähiope-tustunti ja kaksi itsenäisen opiskelun tuntia viikoit-tain. Työpaikalla tapahtuva opetus varmistaa sen, että valmennuksessa keskitytään työyhteisön käyttämään kieleen ja kielen oppija pääsee välittö-mästi käyttämään oppimiaan kielen asioita todel-lisissa tilanteissa. Työelämälähtöinen suomen kie-len valmennus räätälöidään siis joka kerta erik-seen. Valmennuksen kesto on keskimäärin 15 viik-koa, eli 15 lähiope-tustuntia työpaikalla ja 30 tuntia itsenäistä opiskelua.

Kenelle?

Työelämälähtöinen suomen kielen valmennus so-pii kaikille maahanmuuttaneille, jotka työskentele-vät työpaikoilla. He voivat olla työsuhteessa, työ-kokeilussa tai esimerkiksi oppisopimuskoulutuk-sessa. Työelämälähtöiseen suomen kielen valmen-nukseen ei ole kielitaitovaatimuksia; se sopii en-simmäiseksi askeleeksi kielen opiskelussa tai suo-men kielen nyanssien hiomiseen. Keskeistä on se, että työnantaja toivoo työntekijän tai työhön tule-van kielitaidon kehittyvän joko alakohtaiseen kie-leen tai työpaikalla käytettävään kieleen liittyen. Työelämälähtöinen suomen kielen valmennus so-

pii myös luku- ja kirjoitustaidottomille, koska val-mennus keskittyy kielen käyttämisen opiskeluun aidoissa työympäristöissä.

Palvelun toteuttaminen

Työelämälähtöinen suomen kielen valmennus aloitetaan yksilöllisesti, non-stop -periaatteella. Sen sisältö ja laajuus räätälöidään jokaiselle osal-listujalle erikseen, keskimäärin valmennuksen kesto on 15 viikkoa, eli 15 lähiope-tustuntia työpai-kalla ja 30 tuntia itsenäistä opiskelua.

Työelämälähtöistä suomen kielen valmennusta to-teutettiin KAIKU-hankkeessa rinnakkaishankkeen kautta työvoimapoliittisena koulutuksena. Val-mennuksen onnistunut toteuttaminen vaati tii-vistä yhteistyötä hankkeen työhönvalmentajan, suomen kielen opettajan, työnantajan ja kielen oppijan kesken. Palvelua käytettiin tilanteissa, joissa ihminen oli työllistynyt tai aloittamassa työ-kokeilua. Lisäksi työelämälähtöistä suomen kielen valmennusta käytettiin työpaikoilla oppisopimus-koulutuksessa olevien ihmisten kanssa.

KAIKU-hankkeessa työelämälähtöinen suomen kielen valmennus toteutettiin alla kuvatun proses-sin mukaisesti:

1. KAIKU:n työhönvalmentaja markkinoi palve-lua työnantajalle.
2. Aloituspalaveri, jossa sovitaan valmennuksen tavoite ja kesto. Aloituspalaveriin osallistuvat työnantaja, työhönvalmentaja, kielen oppija ja suomen kielen opettaja.

3. Suomen kielen opettaja havainnoi työpaikalla käytettävää kieltä, minkä jälkeen hän suunnittelee valmennuksen sisällön.
4. Työelämälähtöistä suomen kielen valmistusta toteutetaan kerran viikossa työpaikalla. Lisäksi opettaja suunnittelee itsenäisen opiskelun tehtävät kielen oppijalle.
5. Arviointipalaveri palvelun päättyessä, jossa arvioidaan tavoitteiden saavuttamista. Arviointipalaveriin osallistuvat työnantaja, kielen oppija, suomen kielen opettaja ja työhönvalmentaja.
6. Suomen kielen opettaja kirjoittaa arvioinnin tavoitteiden saavuttamisesta ja toimittaa sen kielen oppijalle ja työhönvalmentajalle.

Joustava ja käytännönläheinen kielivalmennus sopii kaikille ammattialoille.

Työnantajat pitivät heidän tarpeistaan lähtevää kielen opetusta erittäin tärkeänä ja sen myötä kehittynyt kielitaito varmisti monia työllistymisiä!

Tuloksia

KAIKUn aikana työelämälähtöiseen suomen kielen valmennukseen osallistui yhteensä 32 ihmistä. Heidän valmennuksensa kestot vaihtelivat 8 – 30 viikon välillä, ollen keskimäärin 15 viikkoa. Työelämälähtöistä kielivalmennusta toteutettiin monenlaisilla ammattialoilla asiakaspalvelutilanteista teollisuuden kokoonpanotehtäviin.

Työelämälähtöisen suomen kielen valmennuksen vaikuttavuus työhönvalmennukseen yhdistettynä on hyvä; 69 % valmennuksiin osallistuneista

työllistyi (47 %) tai aloitti tutkintotavoitteisen opiskelun (22 %).

Vaikka kyseessä on räätälöidysti työpaikoilla toteutettava suomen kielen valmennus, joka toteutetaan ilman jonotusaikoja, on sen kustannukset kielen oppijaa kohtaan varsin kohtuulliset. KAIKU-hankkeen kokemusten ja kehittämistyön perusteella 15 viikon mittaisen valmennuksen kustannukset ovat noin 1 500 euroa / osallistuja.

Opimme, että:

- tarvetta työelämälähtöiselle kielivalmennukselle on paljon
- keskeistä valmennuksessa on työelämälähtöisyyden korostaminen
- palvelu on ihmisille oikea silloin, kun se varmistaa hänen työllistymistään tai oppisopimuskoulutuksen suorittamista
- työyhteisön motivoiminen suomen kielen käyttämiseen on tärkeää.